

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Élelmiszertudományi és Technológiai Intézet
Csokoládé-, kávé-, teakészítő mester szakmérnök / szaktanácsadó szakirányú
továbbképzési szak
Gabona és Iparinövény Technológia Tanszék

Hallgató neve: Törőné Dr. Dunay Anna
Dolgozat címe: Egyetemisták kávé- és teafogyasztási szokásai

A kávé és tea fogyasztása, kultúrája földrészenként és azon belül országoként is nagyon eltérő. A magyarországi környezetet és a magyar fogyasztókat viszonylag kevés tudományos publikáció vizsgálta az elmúlt másfél évtizedben.

A Csokoládé-, kávé-, teakészítő mester szakmérnöki képzés hallgatója, aki évtizedek óta a felsőoktatásban dolgozik oktatóként és kutatóként, a szakdolgozat készítéséhez kapcsolódóan elsősorban a kávé- és teafogyasztás fogyasztói háttérét kívántam mélyebben megvizsgálni, hiszen az elmúlt évtizedben sok új technológiai megoldás született elsősorban a kávézás terén, új trendek, új igények merültek fel az egyre inkább globalizálódó világban, ezért szükségét éreztem egy újabb fogyasztói felmérésnek.

Szakdolgozatom konkrét céljával a fiatal korosztály (jelen esetben egyetemi hallgatók) kávé- és teafogyasztási, készítési szokásainak felmérését, ennek ismeretében a hazai piac egyik – a jövőre nézve meghatározóan fontos – szegmensének naprakészebb és mélyebb vizsgálatát tűztem ki. A célcsoportot személyes érintettségem (egyetemi oktatói tevékenységem) miatt választottam, valamint amiatt, mert véleményem szerint ez a korosztály és csoport fogékony lehet a kávé- és teakultúra mélyebb megismerésére. Kutatásom során a következő kutatási kérdésekre keresek választ: Milyen gyakran, mikor és milyen motivációk alapján fogyasztanak az egyetemisták kávé és teát? Milyen típusú kávé- és teaitalt fogyasztanak? Hogyan készítik a kávé és teát? Milyen ízesítéssel fogyasztják a kávé és teát? Hol fogyasztják a kávé és teát?

Szakdolgozatom első lépéseként (szekunder kutatás) áttekintettem a magyarországi online adatbázisokban fellelhető, hazai szerzőségű, a magyarországi tea és kávéfogyasztással foglalkozó gazdasági, marketing és fogyasztói magatartás témájú tudományos műveket, a hazai szerzők által a témában írt angol nyelvű tudományos publikációkat valamint az online elérhetőségű nyilvános jelentéseket, vagy azok szakmai lapokban, online médiában megjelent interpretációit. Áttekintettem a témakörhöz kapcsolódó fontosabb nemzetközi szakirodalmat, valamint az online szakmai és ismeretterjesztő médiatartalmakat. Az irodalmi források megismerése után fogalmazódott meg az a kutatási rés, amely kutatási kérdéseimet is meghatározta.

Új kutatási eredmények és a jelenlegi helyzet feltárása érdekében primer kutatást végeztem, online kérdőíves felmérés keretében. Az eredmények kiértékeléséhez leíró statisztikai módszereket alkalmaztam melyhez a Microsoft Excel és az SPSS 20 programcsomagot használtam. Az adatok közötti összefüggések feltárásához kereszttábla elemzést végeztem, a kereszttábla-elemzéseknél a tulajdonságok közötti kapcsolat erősségét KHI-négyzet próbával ellenőriztem. A kutatás eredményei alapján a kávéfogyasztással kapcsolatosan a következő legfőbb állításokat fogalmaztam meg: a kávé legtöbbször napi 1-2 alkalommal fogyasztják a válaszadók, elsősorban reggel, a másik jellemző fogyasztási időpont a délután. A megkérdezettek leginkább a főzött kávé kedvelik, a leggyakoribb készítő eszközök az eszpresszó kávéfőzőgép, a kapszulás kávéfőző és a hagyományos kotyogós kávéfőző. Elsősorban otthon fogyasztanak kávé, kisebb arányban ugyan, de jellemző a kávézó vagy egyéb vendéglátóhelyi fogyasztás is. Főként tejjel/növényi tejjel/tejszínnel ízesítve fogyasztják a kávé, amely mellett cukorral vagy egyéb édesítőszerrel édesítve, de édesítés nélkül is kedvelik. A nőknél a tejeskávé/latte, a férfiaknál az eszpresszó a kedvenc ital. A kávéfogyasztás fő motivációja a frissítés és élénkítés valamint az íz kedvelése. A teafogyasztás jelentősen eltérő képet mutat. Teát az egyetemisták ritkábban, csak alkalmanként fogyasztanak, a napi rendszerességű fogyasztás sokkal alacsonyabb. A fogyasztásnak nincs meghatározott időpontja, a nap nem meghatározott szakában fogyasztják a legtöbbször, de a reggeli és esti teázás is jellemző. A legkedveltebb a filteres tea, amelynek jelentős hagyományai vannak Magyarországon, egyszerűsége és gyorsasága miatt. Legtöbbször citrommal és valamilyen édesítővel (cukor, édesítőszer, méz) fogyasztják a teát, a tejjel ízesített tea fogyasztása egyáltalán nem jellemző. A legkedveltebb, legtöbbször fogyasztott teatípusok a gyümölcstea, a fekete tea és a zöld tea. Teát leginkább a kellemes íze miatt valamint szomjoltás és hidratálás céljából fogyasztják a megkérdezettek.

A válaszokból kitűnt, hogy a kávé- és teafogyasztás szokásai nem túlzottan változtak az elmúlt évtizedben, hiába „nyílt ki” a világ egyre szélesebbre a globális infokommunikációs eszközöknek köszönhetően, a válaszadók válaszai alapján még lehet javítani a megkérdezettek kávé- és teakultúráján, fogyasztási szokásain.

Egyetemi oktatóként úgy érzem, hogy a jelen képzés során megszerzett ismereteimet – elsősorban a fogyasztási szokásokról, a különböző elkészítési módokról – érdemes átadnom az általam oktatottaknak akár egy rövid képzés, akár egy-egy kurzus részeként. Kutatóként pedig a most megkezdett kutatást szeretném tovább szélesíteni, a kérdőívet bővíteni, hogy a most bemutatott eredményeket még több szempont szerint lehessen vizsgálni, még mélyebb összefüggéseket feltárni.